

2024Z00522

Vragen van de leden **Van der Lee** en **Stultiens** (beiden GroenLinks-PvdA) aan de Minister van Financiën over *gebrekking inzicht in juridische duurzaamheidsrisico's* (ingezonden 18 januari 2024).

Vraag 1

Bent u bekend met het onderzoek «Climate risk assessments must engage with the law»?¹

Vraag 2

Bent u het eens met het onderzoek dat duurzaamheidsrisico's in belangrijke mate beïnvloed worden door juridische omstandigheden (rechtszaken, regulatoire veranderingen, etc.)?

Vraag 3

Bent u het met het onderzoek eens dat juridische duurzaamheidsrisico's op dit moment onvoldoende in kaart gebracht en gemitigeerd worden? Wat is uw reactie op het feit dat uit recent onderzoek van het Network for Greening the Financial System² blijkt dat 93 procent van de ondervraagde prudentiële toezichthouders aangeeft de impact van juridische duurzaamheidsrisico's nog niet te kwantificeren?

Vraag 4

Bent u het met het in vraag 1 genoemde onderzoek eens dat het onvoldoende is om enkel naar financiële blootstelling te kijken om adequaat toezicht te houden op juridische duurzaamheidsrisico's?

Vraag 5

Kwantificeert De Nederlandsche Bank (DNB), eventueel i.s.m. de Europese Centrale Bank (ECB), juridische duurzaamheidsrisico's?

¹ Science, 11 januari 2024 (<https://www.science.org/doi/10.1126/science.adj0598>)

² Network for Greening the Financial System, Report on micro-prudential supervision of climate-related litigation risks, 9 januari 2023 (<https://www.ngfs.net/en/communique-de-presse/ngfs-publishes-two-complementary-reports-climate-related-litigation-risks>)

Vraag 6

Hoe omvangrijk is de blootstelling van Nederlandse financiële instellingen aan juridische duurzaamheidsrisico's? Bent u bereid DNB te vragen hier onderzoek naar te doen?

Vraag 7

Hoe kan de toezichtspraktijk omgaan met het feit dat juridische duurzaamheidsrisico's zich op vele verschillende, onverwachte en non-lineaire manieren kunnen materialiseren? Welke stappen zet DNB daartoe nu al in de praktijk?

Vraag 8

Bent u bereid met de ondertekenaars van het klimaatakkoordcommitment en De Nederlandsche Bank in gesprek te gaan over de noodzaak juridische duurzaamheidsrisico's beter in kaart te brengen? Wilt u daarin de vijf door het onderzoek geschetste risico-identificatiemethoden meenemen?

Vraag 9

Deelt u de mening dat het ongewenst is dat Europese wetgeving (Verordening en Richtlijn kapitaalvereisten – CRR/CRD, Solvabiliteitsrichtlijn, Richtlijn duurzaamheidsrapportage door bedrijven – CSRD) niet expliciet maakt hoe bedrijven en instellingen juridische duurzaamheidsrisico's inzichtelijk moeten maken?

Vraag 10

Welke juridische ruimte is er, voor de Europese Commissie, dan wel voor uw ministerie of de toezichthouder, om via lagere wetgeving dan wel de uitleg van wetgeving te expliciteren hoe bedrijven juridische duurzaamheidsrisico's in kaart moeten brengen? Bent u bereid zich ervoor in te zetten (de toezichthouder) die ruimte te (laten) nemen?

Vraag 11

Klopt het dat de Richtlijn instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (IORP-II) en de Pensioenwet geen specifieke bepalingen kennen voor het in kaart brengen van juridische klimaatrisico's? Klopt het daarom dat er van pensioenfondsen op dit vlak niks concreets verwacht wordt? Bent u het met ons eens dat dit onwenselijk is?

Vraag 12

Bent u van mening dat pensioenfondsen op dit moment voldoende rekening houden met juridische duurzaamheidsrisico's? Waarop baseert u dat?

Vraag 13

Wat zijn de consequenties voor pensioenfondsen die onvoldoende actie ondernemen om juridische duurzaamheidsrisico's te identificeren?

Vraag 14

Kunt u een toelichting geven op de samenhang tussen de verplichtingen uit artikel 15 van de Richtlijn inzake passende zorgvuldigheid in het bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid (CSDDD), zoals deze op hoofdlijnen in december jl. is overeengekomen, en mogelijke klimaatwetgeving voor de Nederlandse financiële sector? Klopt het dat artikel 15 in de huidige vorm financiële instellingen zal verplichten transitieplannen op te stellen (ook voor scope 3) en de toezichthouder een handvat geeft om te handhaven?

Vraag 15

Klopt het dat CSDDD-artikel 15 in de meest recente vorm financiële instellingen niet enkel zal verplichten «een bijdrage aan het Parijsakkoord» te leveren, zoals het klimaatakkoordcommitment voorschrijft, maar met 1.5 °C-scenario's te werken, en daarom in feite strenger is dan het klimaatakkoordcommitment?

Vraag 16

Welke ruimte laat de uitwerking van CSDDD-artikel 15 om te sturen op *relatieve* plaats van *absolute* emissiereductie, omdat dat laatste van groot belang is terwijl instellingen i.h.k.v. het klimaatakkoordcommitment nog te vaak dat eerste doen?

Vraag 17

Op welke manier zal de uiteindelijke uitwerking van CSDDD-artikel 15 de voorkeur ten aanzien van klimaatwetgeving voor de financiële sector beïnvloeden, bijvoorbeeld omdat artikel 15 al om een inspanningsverplichting of klimaatplan vraagt?

Vraag 18

Kunt u een tijdlijn schetsen van het proces consultatie, definitieve Europese besluitvorming rond gepaste zorgvuldigheid en verdere stappen rond het al dan niet ontwerpen van klimaatwetgeving voor de financiële sector?

Vraag 19

Bent u bereid de focus van uw beleidsagenda voor duurzame financiering te verbreden van de focus op klimaat en energie, naar alle door wetenschappers geïdentificeerde dimensies van duurzaamheid, zoals biodiversiteit, waterkwaliteit, stikstof, fosfor, etc.³ Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe?

---

³ Zie bijv. Nature, 31 mei 2023 (<https://www.nature.com/articles/s41586-023-06083-8>)